

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen
Postboks 4034, 2306 Hamar

Vår dato 11.04.2018
Arkiv nr. 471
Vår referanse 2018/1566
Deres referanse

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne-Mette Nordbak, 62 55 11 76

Inspeksjonsrapport

2018.002.I.FMHE

GIR IKS,
Hærnesvegen 299,
2116 Sander

GIR IKS – Inspeksjon ved sorteringsanlegget på Hernesmoen i Sør-Odal kommune

Dato for inspeksjon: 03.04.2018
Rapportnummer: 2018.002.I.FMHE
Saksnr.: 2018/1566

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Trond Sørensen

Fra Fylkesmannen i Hedmark:
Anne-Mette Nordbak

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler funn som ble avdekket i forbindelse med inspeksjonen den 3. april 2018:

Fylkesmannen avdekket 4 avvik og 3 anmerkninger ved inspeksjonen. Følgende avvik ble avdekket:

- Mottaksområde for farlig avfall og EE-avfall var ikke tilstrekkelig tilrettelagt for å kunne motta avfallet forskriftsmessig.
- Det ble observert uforsvarlig oppbevaring av farlig avfall inne på gjenvinningsstasjonen sitt lagerområde for farlig avfall.
- Utkantområdene til sorteringsanlegget og i grøfter bærer preg av søppel og uryddighet.
- Vurdering av støyende aktiviteter ved anlegget er mangelfull.

Anmerkningene er beskrevet i avsnitt 7.

Vi ber om en skriftlig bekreftelse innen **30. juni 2018** på at avvikene er rettet. Virksomheten bes også om å gjøre en vurdering av anmerkningene. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på avsnitt 3.

Rapporten anses som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen 2 uker etter at rapporten er mottatt.

Med hilsen

Steinar Østlie e.f.
fagkoordinator

Anne-Mette Nordbak
overingeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 976107799	Eies av: 870963882
Besøksadresse: Hærnesvegen 299, 2116 Sander	Telefon: 62 96 01 80
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	E-post: post@gir.hm.no

Kontrollert anlegg

Navn: Sorteringsanlegg på Hernesmoen	Anleggsnr: 0419.0023.03
Kommune: Sør-Odal	Anleggsaktivitet: motta, mellomlagring og sortering av avfall
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 29.11.2017	

2. Inspeksjonens omfang

Hvert år gjennomfører vi rutinemessige tilsyn hos virksomheter med tillatelse fra Fylkesmannen. I forbindelse med inspeksjonen vil det i tillegg bli gjennomført, i oppdrag fra Miljødirektoratet, «Kontrollaksjon farlig avfall 2018» som omfatter anlegg som mottar og mellomlagrer farlig avfall.

Hensikten med tilsynet, inkludert kontrollaksjonen, er å vurdere om dere overholder krav i gjeldende utslippstillatelse og blant annet har tilfredsstillende:

- håndtering av avfall
- viderebehandling/ - levering av farlig avfall og dokumentasjon
- kompetanse
- risikovurdering
- avvikshåndtering

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Virksomheten plikter å rette opp avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Virksomheten bes også om å gjøre en vurdering av anmerkningene og aktuelle tiltak knyttet til dem. Vi ber om en skriftlig redegjørelse for tiltak og oppfølging av påpekte avvik, og en vurdering av tiltak knyttet til anmerkninger innen **30. juni 2018**.

Dersom avviket ikke kan lukkes eller et tiltak ikke kan avsluttes innen fristen, må det utarbeides en plan for videre framdrift.

Klageadgang

Pålegget er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 7. Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

4. Gebyr for inspeksjonen

Virksomheten er ved denne inspeksjonen plassert i gebyrsats 2 (jf. Fylkesmannens varselbrev datert 06.03.18). Dette betyr at dere skal betale *kr.* 22.800,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39 om innkreving av gebyr til statskassen. Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljødirektoratet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Følgende avvik ble avdekket under inspeksjonen.

Avvik 1:

Mottaksområde for farlig avfall og EE-avfall var ikke tilstrekkelig tilrettelagt for å kunne motta avfallet forskriftsmessig.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. november 2017 - vilkår 3.4 og 3.6.

Kommentarer:

Farlig avfall og EE-avfall fra transportører/eksterne virksomheter mottas på eget område ved sorteringsanlegget.

Det ble vist til at det i hovedsak var isolerglassruter, gulvbelegg og EE-avfall som blir levert på mottaksområdet. Det mottas også mindre mengder annet farlig avfall ved mottaksområdet. Dette avfallet videreleveres fortløpende til gjenvinningsstasjonen. EE-avfall videreleveres til egen hall med tett dekke og tak/vegger, rett bak mottaksområdet. Isolerglassruter og gulvbelegg lagres ved sorteringsanlegget før viderelevering.

Mottaksområdet var ikke skiltet eller markert med inngjerding eller lignede, og føltes lite beskyttet for annen trafikk. Det var ingen informasjon om at området er mottaksområde for farlig avfall og EE-avfall. Det var i liten grad lagt til rette for å kunne motta avfallet på en forskriftsmessig måte.

Vi observerte 10-20 lysstoffrør som lå oppe på en sammenlagt pall for EE-avfall, der lysstoffrørene lett kunne knekkes eller falle av pallen. På en pall, uten gitter var det plassert

diverse EE-avfall. Avfallet lå på og utenfor pallen. Utover den asfalterte flaten på området var det knust plast/fraksjoner fra EE-avfall. Det ble ikke observert noe annet farlig avfall på området.

Dere viste til at det var problemer med en transportør som ikke rettet seg etter de beskjeder eller den informasjon som er gitt om hvordan avfallet skal håndteres/leveres til mottaksområdet. Vi kan se at det kan by på problemer når vedkommende ikke retter seg etter de krav som dere gir beskjed om, men det er dere, GIR IKS, som er ansvarlig for å påse at avfallet som mottas og lagres på området følger de krav som er satt i utslippstillatelsen. I dette ligger det at områder der det mottas farlig avfall og EE-avfall skal være godt skiltet og tilrettelagt for å kunne motta avfallet på en forsvarlig måte slik at krav i tillatelsen overholdes.

Slik området fremstod, er ikke de krav som er satt i utslippstillatelsen overholdt. Med bakgrunn i at det manglet skilting og tilstrekkelig tilrettelegging for å kunne vite hvor og på hvilken måte avfallet skal plasseres/oppbevares ser vi at det kan være vanskelig å orientere seg om hvordan avfallet skal plasseres/håndteres. I tillegg er det svært uheldig at området fremstår uryddig, uoversiktlig og tilsølt med knuste fraksjoner fra EE-avfall. Knust EE-avfall kan føre til utslipp til overvannet av forurensninger som blant annet bromerte flammehemmere. Avrenning vil gå til sandfilteranlegget og videre ut i grunnen.

Avvik 2:

Det ble observert uforsvarlig oppbevaring av farlig avfall inne på gjenvinningsstasjonen sitt lagerområde for farlig avfall.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. november 2017 - vilkår 3.4 og avfallsforskriften kap. 11 vedlegg 3.

Kommentarer:

Selve lagerområdet for farlig avfall på gjenvinningsstasjonen fremstod som ryddig, rent og oversiktlig med god merking av hva fatene inneholder. Merking av innhold var plassert på selve fatene og på veggen med plastbelagte informasjonsplakater over hvert fat.

Farlig avfall med ukjent innhold var lagret i eget fat med lokk, plassert helt innerst i rommet. I forbindelse med tilsynet ble det lagret beholdere for lightere oppe på lokket til fatet med ukjent innhold. I tillegg var det plassert 3 mindre gassbeholdere på lokket til fatet med ukjent innhold.

Vi anser dette som uforsvarlig oppbevaring av de ulike avfallstypene. Ukjent innhold tilsier at en bør være ytterst forsiktig med hva som plasseres i og rundt dette fatet. Med bakgrunn i at innholdet er ukjent, vil risikoen for en kjemisk reaksjon være til stede og hvis fatet inneholder brannfarlig avfall vil avviket være alvorlig. Forholdet som omhandler lagring av farlig avfall med ukjent innhold er ikke risikovurdert på forhold som omhandler plassering, mengde og lagringsforhold.

Et annet forhold vi vil påpeke er at det ble vist til at gulvbelegg som kan være farlig avfall lagres i en åpen kontainer uten lokk, ute på plassen ved sorteringshallen for næringsavfall. Det ble vist til at det i tillegg lagres gulvbelegg i to andre containere, men de er plassert inne i hallen der næringsavfall sorteres, og i en lukket container, rett ved den åpne containeren. Det ble vist til at årsaken til at containeren ikke er lukket er av praktiske årsaker slik at utsortert gulvbelegg fra sorteringshallen kan tømmes direkte i containere. I henhold til krav satt i utslippstillatelsen så skal som minimum krav i avfallsforskriften kap. 11, vedlegg 4 overholdes. Der er det vist til at lagring av farlig avfall skal skje under tak, på fast dekke eller tilsvarende. Når vi gjennomgikk plasseringen av kontainer med gulvbelegg som er lagret ute, uten lokk ble det fra deres side straks påpekt at lagringen ikke var etter de krav som er satt. Det ble vist til at dere skulle ta tak i

dette umiddelbart og plassere kontaineren forskriftmessig. Vi synes det er positivt at beslutningen ble tatt så raskt, og at ulike plasseringer av kontaineren ble vurdert i møte og ute på befaringen.

Avvik 3:

Utkantområdene til sorteringsanlegget og i grøfter bærer preg av søppel og uryddighet.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. november 2017 - vilkår 2.1 og 3.13 og forurensningsloven §7.

Kommentarer:

En del søppel ligger samlet opp i grøfter og i utkantområdet av sorteringsanlegget. I tillegg var det en del knust avfall på bakken. Vi har forståelse for at det kan ligge en del søppel på bakken nå, før snøen har smeltet, og at en del søppel har fulgt med snøen i forbindelse med snørydding og havnet i grøfter og i utkantområdet til anlegget. Det ble vist til at etter snøsmelting vil avfallet bli plukket opp, og grøfter vil bli ryddet.

I forbindelse med arbeidet med utarbeidelse av gjeldende utslippstillatelse ble det gjennomført et møte/befaring ved sorteringsanlegget den 30. mai 2017. Området fremstod da også på samme måte, med en del søppel i grøfter og i utkantområdet til sorteringsanlegget, i tillegg til en del knust avfall på bakken til sorteringsanlegget.

Virksomheten har plikt til å redusere forurensning så langt som mulig. Dette omfatter å unngå forsøpling, forurensende avrenning, flyveavfall, sammenblanding av avfall ol. I tillegg skal det utarbeides driftsrutiner som sikrer at forurensning og nærmiljøulempene som følge av anleggsdriften reduseres til et minimum.

Som vist til i avvik 1 så kan knuste fraksjoner fra EE-avfall føre til utslipp av blant annet bromerte flammehemmere, i tillegg kan avfallsfraksjoner som blir liggende på bakken og i grøfter medføre utslipp av forurensende komponenter.

I forbindelse med overvåkning av det nedlagte deponiet på Hernesmoen er det satt ned 6 grunnvannsbrønner for overvåkning av avrenning fra deponiet, ned mot Glomma. Dere tar prøver av grunnvannet hvert 5. år for analyse. Vi anser at overvåkingen ikke er tilstrekkelig for å avdekke om dagens drift ved anlegget medfører at overvannet er forurenset, før det slippes til sandfilter.

Med bakgrunn i de krav som er satt i utslippstillatelsen må det gjennomføres overvåking av utslipp av overvann fra anlegget. Prøvene må tas i prøvetakingskummen før sandfilteranlegget, og ved andre relevante punkter der overvann fra anleggsområdet slippes ut. Prøvetaking må skje minimum 4 ganger per år. Det første året må det gjennomføres en overordnet kartlegging, der det analyseres på alle relevante forbindelser for de avfallsfraksjonene som mottas ved anlegget, blant annet tungmetaller, BFH, ftalater, klorforbindelser, oljeforbindelser osv. Omfanget av komponenter som analyseres kan eventuelt reduseres etter dette etter godkjenning fra oss. Overvåkningsplanen må utarbeides av en person med fagkompetanse.

Utkast av overvåkningsplan må oversendes til Fylkesmannen for godkjenning før overvåkningsprogrammet settes i gang.

Avvik 4:

Vurdering av støyende aktiviteter ved anlegget er mangelfull.

Avvik fra:

Utslippstillatelsen av 29. november 2017 - vilkår 1.

Kommentarer:

I utslippstillatelsen vilkår 1 er det vist til hvilke avfallsfraksjoner som kan behandles ved anlegget. Dette dreier seg om støyende aktiviteter.

I forbindelse med utarbeidelse av ny utslippstillatelse ble driften ved anlegget gjennomgått for å avdekke støyende aktiviteter. I den anledning ble det kun vist til at støyende drift dreide seg om kverning av trevirke og kapping av større enheter av metallavfall.

Ved anlegget foregår det støyende virksomhet med omlasting av metallavfall. Det ble vist til at omlastingen skjer stort sett hver dag, innenfor driftstiden. Denne aktiviteten skjer rett ved der trevirket blir kvernet. Naboer til dette området har klaget på støy fra virksomheten. Vi kan se at omlasting av metallavfall er en aktivitet som fører til en del støy. Denne aktiviteten er ikke vurdert med hensyn på spredning av støy mot naboer. I tillegg til dette foregår det støyende virksomhet som kverning av næringsavfall, hardplast og hageavfall/røtter. Alle disse aktivitetene skulle vært vurderte i tilknytning til søknaden om ny utslippstillatelse. Alle aktiviteter i form av behandling av avfall med kapping, flising, saging, kverning, knusing ol. som kan medføre støy, må vurderes og inngå i utslippstillatelsen for å kunne være tillatt. Dette er spesielt viktig hvis naboer har klaget på støy fra virksomheten.

Overnevnte aktiviteter er alle aktiviteter som kan medføre støy. Virksomheten må gjennomgå sin drift på nytt og kartlegge alle aktiviteter som kan medføre støy. Aktiviteten må inngå i støyundersøkelsen som skal gjennomføres ved anlegget, jf. e-post fra dere av 5. mars 2018 og krav om gjennomføring av støymåling i utslippstillatelse av 29. november 2017.

Kartlegging og en plan for gjennomføring av støyundersøkelse av driften ved anlegget må godkjennes av Fylkesmannen, før støyundersøkelsen gjennomføres.

Vi ber om at det snarest innkalles til møte der dere, firma som skal gjennomføre støymålingene, og vi deltar slik at alle parter får en felles forståelse av hva som skal kartlegges og hva støyundersøkelse må inneholde.

7. Anmerkninger

Vi fant følgende anmerkninger under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Risikovurdering av ytre miljø kan forbedres.

Kommentarer:

Det er gjennomført en risikovurdering, og risikovurderingen er oversiktlig og hvert risikoforhold er vurdert i eget dokument.

Vi anser at ytre miljø er i liten grad vurdert.

Risikovurderingen manglet en vurdering av risikoforholdet som omhandler lagring av farlig avfall med ukjent innhold (plassering, mengder og lagringsforhold), mottaksområdet for farlig avfall og EE-avfall

inne på sorteringsanlegget (plassering, tilrettelegging for forsvarlig håndtering av avfallet, lagring, mengder), støy fra de ulike aktiviteten fra anlegget, avrenning, lagring usortert næringsavfall osv.

Det ble flere ganger vist til at en evt. brann vil mest sannsynlig oppstå i usortert næringsavfall. I risikovurderingen var kun lagring av trevirke vurdert for brann og plassering i forhold til annet avfall.

Anmerkning 2

Virksomhetens vurdering av varsling av unormale driftsforhold kan forbedres.

Kommentarer:

I utslippstillatelsen vilkår 2.3 vises det til at Fylkesmannen skal varsles ved unormale driftsforhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

Det er behov for at virksomheten har en mer felles forståelse hos alle ansatte hva som anses som unormale driftsforhold. Dette er spesielt viktig i perioder med lavere bemanning ved anlegget, i ferier ol. Hva som anses som en akutt forurensning og unormale driftsforhold skal være dokumenteres i deres internkontrollsystem.

Anmerkning 3

Avviksbehandlingen kan forbedres

Kommentarer:

Enkelte hendelser som kunne ha vært avviksbehandlet blir ikke registrert som avvik.

Eksempler som ble nevnt var mottak av farlig avfall og EE-avfall ved mottaksområdet som ikke leveres forskriftsmessig. Annet eksempel er farlig avfall som leveres av personer dere mistenker er fra et firma, men avfallet levers som privatpersoner. Vi synes det er svært positivt at dere tar imot avfallet, slik at det ikke kommer på avveie, men forholdet kunne vært avviksbehandlet.

En avviksbehandling av disse tilfellene kunne gitt en pekepinn på hvor ofte dette skjer og mengder farlig avfall som tas imot ved slike tilfeller. I tillegg kan det ut fra dette være lettere å vurdere risiko av forholdene.

8. Andre forhold

Fra GIR IKS deltok Trond Sørensen (daglig leder), Tommy Martinsen (kvalitets- og HMS-ansvarlig) og Kjetil Hagen (Driftsleder). Fra Fylkesmannen deltok Helene Mørkkåsa Sandvik og Anne-Mette Nordbak.

Drifta på Hernesmoen består av et sorteringsanlegg og et kommunalt gjenvinningsanlegg. Anleggene er lokalisert og avgrenset på to områder, inntil hverandre. Det er ansatt 30 stykker for drift av anleggene og transport av avfall. Av disse er det 7 årsverk på drift av sorteringsanlegget og 2 ½ årsverk på den kommunale gjenvinningsstasjonen.

Sorteringsanlegget mottar og lagrer restavfall fra husholdninger og næring, og kildesorterte avfallsfraksjoner fra næring og husholdninger. Det meste av aktiviteter med mottak, lagring og sortering av avfall skjer på betongplate eller på asfaltert flate der overvann ledes til sandfilter med utslipp til grunnen. Avfall som lagres ute, uten tak, er blant annet trevirke, impregnert trevirke, skrapjern, hardplast og ballet mykplast. Hageavfall og røtter mottas og kvernes et stykke unna, ved det nedlagte deponiet. Glass og metallemballasje mottas og lages i egen container. Restavfall fra

næring mottas, sorteres og kvernes i hall med tre vegger og tak, restavfall fra husholdningene mottas og omlastet i binger med tre vegger og tak, og mykplast mottas og balles i egen plasthall.

Lagring og kverning av trevirke skal flyttes til et asfaltert område sørvest for gjenvinningsstasjonen. Flyttingen vil skje i løpet av kort tid (april/mai). Det er kjøpt inn en saktegående kvern som er mer stillegående enn tidligere kverner som er brukt til kverning av trevirket. Samme kvern blir i dag brukt til å kverne de andre avfallsfraksjonene som kvernes på området. Kverningen av trevirke gjennomføres hele året, innenfor tillatt driftstid.